

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/255/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118207582
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7118207582.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcu JUDr. L. H., O.. X.X.XXXX, Z. V. K. C. XXX, proti žalovaným: 1. MUDr. P. K., O.. XX.X.XXXX, Z. V. P., Y. X, 2. C.. U. K., O.. XX.X.XXXX, Z. V. M., G. 3, 3. C.. L. K., P., O.. X.X.XXXX, Z. V. M., V. X, 4. F. K., O.. X.X.XXXX, Z. V. M., V. X, žalovaní v 3. a 4. rade právne zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Lukáš Mojsej, s.r.o., so sídlom Košice, Žižkova 19 v konaní o zaplatenie 3 650 Eur s prísl., o odvolaní žalovaných v 3. a 4. rade proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 4. júla 2019 č.k. 13Csp/133/2018-163

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku v rozsahu o povinnosti žalovaných v 3. a 4. rade na plnenie a vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými v 3. a 4. rade, v ostatnom rozsahu ostáva vyhovujúci výrok rozsudku a výrok o náhrade trov konania nedotknutý.

Z r u š u j e výrok rozsudku o povinnosti žalovaných na zaplatenie súdneho poplatku.

Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými v 3. a 4. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd Košice I rozsudkom uvedeným v záhlaví uložil žalovaným v 1. až 4. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 2.550 € s úrokom z omeškania 5 % ročne od 19.10.2008 do zaplatenia (I. výrok), žalobu zamietol v prevyšujúcej časti (II. výrok), žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania (III. výrok) a uložil žalovaným v 1. až 4. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Košice I súdny poplatok vo výške 153 € (IV. výrok).

2.Súd prvej inštancie rozhodoval o nároku žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 3.650 € s úrokom z omeškania 8 % ročne od 27.6.2018 až do zaplatenia, za úkony právnej služby poskytnuté právnenému predchodcovi žalovaných Ing. P. K. v konaní Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C/194/2014 o náhradu škody a nemajetkovej ujmy v celkovej výške 114.008 €, spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci podľa zákona č. 514/03 Z.z.. Súd prvej inštancie mal v konaní preukázanú existenciu právneho zastúpenia medzi žalobcom a Ing. P. K., otcom žalovaných zomrelým dňa 23.3.2017, dedičmi po ktorom boli žalovaní v 1. až 4. rade podľa dedičského rozhodnutia zo dňa 3. 4. 2018 sp.zn. 14D/182/2017 Dnot 59/2017 Okresného súdu Košice I, súdnej komisárky Mgr. U. F.. Z obsahu súdneho spisu Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C/194/2014 mu vyplynulo, že na základe plnej moci zo dňa 9.4.2014 žalobca v prospech nebohého Ing. P. K. realizoval celkovo 11 úkonov právnej služby dňa 20.4.2014 prevzatie a príprava zastúpenia, dňa 21.4.2014, 10.7.2015 list protistrane, dňa 5.6.2014 návrh na predbežné prerokovanie nároku, dňa 30.6.2014 návrh na začatie konania, v dňoch 10.2.2015, 9.7.2015, 11.1.2016, 17.3.2016 zastupovanie na pojednávaní, dňa 10.12.2015 podanie vo veci na súd a dňa 25.4.2016 podanie odvolania. Ako nepreukázaný úkon právnej služby, za ktorý žalobca

žiadal odmenu, hodnotil podanie protistrane zo dňa 22.10.2015 a poradu s klientom zo dňa 10.1.2016. Súd pri rozhodnutí zohľadnil obranu žalovanej v 4. rade, ktorá tvrdila neplatnosť zmluvy o právnej pomoci uzavretej medzi žalobcom a otcom žalovaných Ing. P. K. uvádzajúc, že podpis na plnej moci nie je podpisom ich otca, a zastávala názor, že medzi žalobcom ako zástupcom a ich otcom ako klientom nedošlo k dohode o odmene, pretože výška odmena nebola oznámená klientovi riadne a včas, teda v zmysle § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii nevznikol žalobcovi nárok na úhradu odmeny. Aj v prípade, ak by žalobcovi nárok na odmenu patril, tak vzhľadom na predmet sporu, v ktorom právnu pomoc poskytoval, ktorým bolo konanie o náhradu škody 14.008 € a nemajetkovú ujmu 100.000 €, odmenu považovala za uhradenú platbami ich právneho predchodcu vo výške 3.500 €, nakoľko pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa podľa § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov, za tarifnú hodnotu sporu považuje len suma 2.000 €.

3.Súd prvej inštancie mal preukázané, že úkony právnej služby za ktoré si žalobca uplatnil nárok boli riadne vyúčtované faktúrou, výška nároku bola oznámená aj do dedičského konania, a faktúra bola predložená aj žalovaným, ktorí však s jej úhradou nesúhlasili. Po právnom posúdení veci podľa § 470 ods. 1 OZ o zodpovednosti dedičov za dlhy poručiťľa, podľa ustanovení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii (ďalej „zákon o advokácii“) a vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách za advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej „vyhl.č.655/04 Z.z.“), dospel k záveru, že žalobca riadne preukázal existenciu plnej moci na zastupovanie Ing. P. K. v konaní pred súdmi, vykonal úkony za ktoré si nárok uplatňuje vyjmúc poradu s klientom a podanie protistrane, preto má aj právo na zaplatenie odmeny v zmysle vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Konštatoval, že aj keď medzi žalobcom a klientom Ing. P. K. nebola uzavretá platná písomná zmluva o odmene s náležitosťami podľa § 37 ods. 1 OZ, aj v takom prípade žalobcovi ako advokátovi patrí nárok na odmenu najmenej vo výške tarifnej odmeny, ktorá by vychádzajúc z hodnoty sporu 114.008 € vo veci Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C/194/2014 predstavovala 652,29 € za jeden úkon právnej služby. Vzal však za zistené, že žalobca sa s klientom dohodol na odmene za jeden úkon právnej služby vo výške 550 €. Existencia dohody mu vyplynula zo skutočností, že v priebehu poskytovania priamych služieb právny predchodca žalovaných C. K. uhrádzal finančné prostriedky žalobcovi ako zástupcovi, čo predpokladalo jeho vedomosť o výške odmeny a vykonávaných úkonoch. Ing. K. uhradil celkovo 3.500 € a to dňa 15.5.2014 sumu 800 €, 15.8.2014 sumu 400 €, 22.12.2014 sumu 600 €, 1.11.2015 sumu 700 € a 1.3.2017 sumu 1.000 €. V pomere k počtu úkonov uskutočnených v konaní Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C/194/2014, ktoré zodpovedali 11 úkonom právnej služby, pri dohodnutej odmene 550 € za jeden úkon, nárok na odmenu žalobcu činil 6.050 €, čo po zohľadnení uhradených preddavkov vo výške 3.500 € zodpovedalo nesplnenému záväzku právneho predchodcu žalovaných na úhradu právnych služieb vo výške 2.550 €. Súd zaviazal žalovaných na plnenie dlhu spoločne a nerozdielne titulom ich zodpovednosti za dlhy poručiťľa, a žalobcovi priznal podľa § 517, § 563 OZ aj právo na úroky z omeškania 5 % z dlžnej sumy ročne odo dňa 19.10.2018 v nadväznosti na doručenie žaloby dňa 17.10.2018, a to vo výške vyplývajúcej z nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z.. V rozsahu, v ktorom nárok žalobcu považoval za nepreukázaný, žalobu zamietol.

4.O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (CSP). Prihliadajúc na čiastočný procesný úspech každej sporovej strany, náhradu trov konania im vo vzájomnom pomere medzi nimi nepriznal.

5.So zreteľom na fakt, že žalobcovi bol priznaný nárok na oslobodenie od úhrady súdnych poplatkov zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku žalovaných spoločne a nerozdielne v súlade s § 2 ods. 2, 3 zákona č. 71/92 Zb. o súdnych poplatkoch.

6.Proti I., III. a IV. výroku rozsudku podali riadne a včas odvolanie len žalovaní v 3. a 4. rade všeobecne vymedzujúc odvolacie dôvody podľa § 365 písm. a/ až h/ CSP. Žiadali, aby bol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenený tak, že žaloba bude zamietnutá a priznaná náhrada trov konania žalovaným v 3. a 4. rade, alternatívne navrhovali, aby bol rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolatelia vytykali súdu prvej inštancie porušenie princípu kontradiktórnosti a práva na spravodlivý proces uvádzajúc, že žaloba bola žalovaným doručená bez potrebných príloh, a tiež že žalobca v rozpore so zásadou koncentrácie konania až dodatočne doručoval listinné dôkazy, k vyjadreniam žalovaných nezaujal stanovisko a nimi uvádzané skutočnosti nepoprel, čo súd nezohľadnil pri rozhodovaní. Zotrvali na názore, že nárok žalobcu na odmenu nevznikol, pretože nebolo preukázané, aby žalobca ako advokát informoval ich právneho predchodcu o výške odmeny za právne služby pred uskutočnením úkonu, spochybňovali

podpis právneho predchodcu na plnomocenstve zo dňa 9.4.2014, tvrdili, že zmluva o právnej pomoci je neplatná, a k dohode o odmene nemohlo dôjsť, lebo žalobca tvrdil, že si uplatňuje nárok vo výške tarifnej odmeny, ktorá tarifná odmena mala predstavovať až 750 €, no súčasne uvádzal, že odmena bola dohodnutá vo výške 550 € za jeden úkon, teda inak ako tarifná odmena. Za takýchto okolností nemohlo byť preto zrejmé, na akej odmene sa žalobca a právny predchodca dohodli. Rovnako. Zohľadňujúc znenie § 10 ods. 8 vyhl. 644/2005 Z.z. mali za to, že vo veciach ochrany osobnosti podľa občianskeho zákonníka je tarifnou hodnotou 2.000 €, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy, čo malo vplyv aj na výšku odmeny za zastupovanie ich právneho predchodcu v konaní, predmetom ktorého bola tiež náhrada nemajetkovej ujmy vzniknutá v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím štátu. V prípade nemajetkovej ujmy v peniazoch, sa súdom priznaná výška plnenia berie ako základ pre výpočet tarifnej hodnoty na určenie sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, pretože až vtedy je známa hodnota sporu. Súd preto ani nemohol vyhodnotiť výšku plnenia, keďže klient žalobcu Ing. P. K. zomrel počas konania a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol vyslovene viazaný k jeho osobe, preto v konaní o tomto nároku nebolo možné ďalej pokračovať, a konanie bolo zastavené. V odvolaní tiež žalovaní v 3. a 4. rade uviedli, že po skončení preskúmaného konania vyšla najavo ďalšia skutočnosť, a to, že žalobca sa stretol so žalovaným v 3. rade na prelome júla a augusta 2017, v ktorom čase žiadal o podpis generálnej plnej moci, a kedy sa vyjadril, že právny predchodca žalovaných Ing. K. už vyplatil odmenu za poskytovanie právnych služieb a neostal nič dlžný. Za nezákonné považovali rozhodnutie o náhrade trov konania a súdnom poplatku majúť za to, že rozhodnutie je v uvedenom rozsahu nepreskúmateľné.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných vyjadril nesúhlas s ich námietkami uvádzajúc, že riadne uzatvoril ako advokát s právnym predchodcom žalobcov dohodu o právnom zastúpení, dôkazom čoho je existencia plnej moci zo dňa 9.4.2014 a riadne vykonal úkony právnej služby v konaní Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C 194/2014, za ktoré mu bol priznaný nárok na odmenu. Uviedol, že právny predchodca žalobcov Ing. P. K. nedisponoval dostatočnou finančnou hotovosťou, priebežne poskytoval zálohu na náklady právneho zastúpenia, ktorých výška sa odvíjala od predmetu sporu vymedzenej podľa predstáv a nárokov samotného klienta. Tvrdil, že na prejednávaní veci Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C 194/2014 sa zúčastnil nielen Ing. K., ale aj žalovaní, keď bol ozrejmovaný rozsah práv a povinností zastupovaného klienta vo vzťahu k Sociálnej poisťovni, ktorá v spore sp.zn. 37C 194/2014 vystupovala ako žalovaný. Žalobca preto žiadal rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

8. Žalovaní v odvolacej replike zopakovali svoje stanovisko o tom, že žalobcovi nevznikol nárok na odmenu z dôvodu porušenia § 18 ods. 4 zákona o advokácii, a keby aj taký nárok vznikol, žaloba je nedôvodná, pretože žalobcovi bolo zaplatené viac, ako by mu podľa zákona prislúchalo s ohľadom na § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo veciach týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy.

9. Podľa § 367 ods. 2 CSP, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom, alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

10. Odvolanie proti rozsudku podali iba žalovaní v 3. a 4. rade. Z povahy nároku, ktorý bol predmetom sporu je zrejmé, že záväzok žalovaných na plnenie má povahu deliteľného plnenia (peňažné plnenie), vo vzťahu ku ktorému mali žalovaní vystupovať ako solidárni (spoloční a nerozdielni) dlžníci. V zmysle ustanovení hmotného práva solidárny záväzok dlžníkov znamená, že veriteľ mal oprávnenie žiadať o plnenie ktoréhokoľvek z týchto dlžníkov samostatne, alebo aj všetkých súčasne (§ 511 OZ). O založení procesného spoločenstva medzi žalovanými ako solidárnymi dlžníkmi bolo teda rozhodnuté iba na základe vôle veriteľa. V danom spore sa preto nejedná o tzv. nútené spoločenstvo žalovaných vyplývajúce zo zákona, charakterizované nerozlučnosťou žalovaných vyplývajúcou z hmotného práva, keď úkony jedného z nich sa vzťahujú aj na ostatných žalovaných (§ 77 ods. 1, § 78 CSP). V prípade žalovaných ide o spoločenstvo dobrovoľné a samostatné podľa § 76 CSP, keď vyhovie žalobe vo vzťahu k jednému zo žalovaných nevyklučuje odlišné (zamietavé) rozhodnutie vo vzťahu k druhému žalovanému. Z uvedeného plynie záver o samostatnosti postavenia žalovaných na účely konania o opravnom prostriedku, ako aj vo vzťahu ku uskutočňovaniu ďalších úkonov v spore (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/544/2015). Vzhľadom na uvedené, predmetom

odvolacieho prieskumu bol vyhovujúci výrok rozsudku vo veci samej len v časti týkajúcej sa žalovaných v 3. a 4. rade, so zreteľom na ich postavenie samostatných spoločníkov, ktorí majú samostatné práva a povinnosti, každý koná sám za seba a súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne.

11. Vo vzťahu k žalovaným v 1. a v 2. rade výroky rozsudku vo veci samej týkajúcej sa hmotnoprávneho základu nároku a súvisiaceho výroku o trovách konania neboli dotknuté opravným prostriedkom, preto nadobudli právoplatnosť. Právoplatnosť nadobudol aj výrok o zamietnutí žaloby, proti ktorému nebolo podané odvolanie. Výrok o povinnosti na zaplatenie súdneho poplatku vyplývajúci z osobitného vzťahu štátu a poplatníka, teda noriem verejného práva, bol dotknutý odvolaním ako súvisiaci výrok v celom rozsahu vzhľadom na osobitný charakter tohto rozhodnutia založeného na zákonom ustanovenej nedielnej povinnosti poplatníkov na plnenie (§ 2 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb.), ku zrušeniu ktorého môže dôjsť aj bez návrhu (§ 12 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb.).

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaných v 3. a 4. rade ako podané včas a oprávnenými osobami, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379 a § 380 CSP z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je čiastočne dôvodné vo výroku o povinnosti na zaplatenie súdneho poplatku, v ktorom rozsahu bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP. V ostatnom napadnutom rozsahu odvolací súd nezistil existenciu odvolacích dôvodov, preto rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

13. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 17. 9. 2020, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 1,3 CSP.

14. Žalovaní v 3. a 4. rade podľa textu odvolania uplatnili všetky prípustné odvolacie dôvody. Odvolací dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP je naplnený, ak neboli splnené procesné podmienky. Skúmanie splnenia procesných podmienok v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania. Ide o podmienky definované v § 161 ods. 1 CSP, za ktorých súd môže vo veci konať a rozhodnúť. Ak ide o odstrániteľnú podmienku, súd sa ju pokúsi odstrániť, a v prípade neodstrániteľnej podmienky konanie zastaví. Samostatne formuluje procesnú podmienku § 365 ods. 1 písm. c/ CSP tak, že odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Odvolací súd z obsahu spisu nezistil, aby pre konanie pred súdom prvej inštancie neboli splnené potrebné procesné podmienky, aby vo veci konal a rozhodol vylúčený sudca alebo nezákonne obsadený súd, a žalovaní absenciu týchto podmienok konania nijako nekonkretizovali.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený v prípade ak dôjde k vadám konania alebo aj vadám rozhodnutia v dôsledku ktorých súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávných nárokov strán. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký procesný postup súdu, v dôsledku ktorého strana sporu nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť najmä procesným postupom súdu, ktorý rozhodnutiu predchádza. Zároveň podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom, môže dôjsť nielen procesným postupom súdu tak ako je to vyššie uvedené, ale aj rozhodnutím samotným a to v prípade, ak rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

16.Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie je subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, t.j. vadami konania podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP sú iné vady, ktoré mohli mať vplyv na výrok rozhodnutia s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP .

17.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. e) CSP je v súdnej praxi daný vtedy, ak súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, k čomu je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy stranami sporu, najmä súd nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a nevykoná ani dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré boli už preukázané iným spôsobom alebo založené na zhodnom tvrdení strán. Neúplné zistenie skutkového stavu je odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvého stupňa nevykonal stranou sporu navrhnutý dôkaz spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť. Iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy, nemôže byť v spore spôsobilým odvolacím dôvodom. Zároveň musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

Odvolací dôvod podľa § 365 ods1 písm. f) CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak, a súd ich vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192,193 a 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

18.K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

19.Odvolací súd v tomto konkrétnom prípade dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ CSP nie sú dané, pretože odvolací súd pri preskúmaní rozhodnutia súdu a konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo nezistil žiadne procesné vady , v dôsledku ktorých by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces ani iné vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd bral zreteľ aj na to, že rozhodnutie súdu musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkové pochody musia byť v odôvodnení dostatočne vysvetlené nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta na dohady a domnienky. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 220 ods.2 CSP) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydávaniu obsahovo nezodpovedaných, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozsudku predovšetkým je preukázať správnosť rozsudku a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom, prípadne o mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. musí byť preskúmateľné. Súd rozhodujúci o uplatnenom nároku sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho závery musia byť dostatočne vysvetlené.

20.Odvolaním napadnutý rozsudok uvedené náležitosti má. Odôvodnenie preskúmaného rozsudku je dostatočné, pretože sa v ňom jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom súd vyrovnal so

všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné a právne významné. Stranám sporu ozrejmil svoje myšlienkové pochody, spôsob hodnotenia dôkazov, zo skutkových zistení vyvodil právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný a zrozumiteľný. Z týchto dôvodov odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je obhájiteľné a rozsudok je preskúmateľný.

21.Podľa názoru odvolacieho súdu odvolací dôvod podľa ustanovenia 365 ods. 1 písm. e/ CSP nebol naplnený, pretože nedošlo počas konania pred súdom prvej inštancie k nevykonaniu takých stranou sporu navrhnutých dôkazov, ktoré by boli spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť. Odvolací súd zdôrazňuje, že samotná okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal dôkaz navrhnutý stranou sporu nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom, nakoľko súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Žalovaní v odvolaní vôbec nekonkretizovali, ktoré navrhnuté dôkazy neboli vykonané, a čo mali osvedčiť. Zároveň je nutné konštatovať, že aj keď by súd prvej inštancie nevykonal nejaký žalovanými navrhovaný dôkaz, odvolací súd má za to, že súd vykonal všetky dôkazy potrebné na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva boli významné (teda nevykonal iba tie dôkazy, ktoré z tohto hľadiska významné neboli, resp. boli nadbytočné).

22.Nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, keďže súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy hodnotil podľa § 191 ods. 1,2 CSP, t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach, pričom prihliadol starostlivo na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, v hodnotení jednotlivých dôkazov nebol zistený žiaden logický rozpor. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo v konaní nevyšli najavo.

23.Súd prvej inštancie v danom prípade skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vo vzťahu k nároku žalobcu z nich vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach strán, preto nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

24.Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok žalovaných odvolací súd dopĺňa :

25.Pokiaľ žalovaní tvrdili porušenie procesných práv tým, že im neboli doručené so žalobou aj jej prílohy, odvolací súd uvádza, že k porušeniu zásad spravodlivého súdneho procesu sa vyžaduje taká intenzita nedostatkov procesného konania, ktorá má za následok, že z pohľadu dotknutej sporovej strany sa celé konanie javí ako nespravodlivé. V prejednávanvej veci k takému zásahu do práv žalovaných nedošlo, pretože z obsahu spisu vyplýva, že do času vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, boli žalovaní oboznámení s každým dôkazným prostriedkom, z ktorého súd pri rozhodnutí vychádzal, ktoré oboznámenie sa realizovalo nahliadaním do spisu, vyhotovovaním jeho kópií sporovými stranami, oboznámením dôkazov súdom na vykonaných pojednávaniach. Bol tak naplnený účel a zmysel súdneho konania, v ktorom mohli riadne reagovať na všetky podania a procesné návrhy žalobcu. Nedošlo ani k tvrdenému porušeniu zásad koncentrácie súdneho konania zo strany žalobcu, keď z obsahu spisu nevyplýva, aby žalobca doručoval ďalšie, či nové dôkazné prostriedky po lehote určenej súdom (§ 153 CSP) alebo zákonom (§ 154 CSP). K tvrdeniam žalovaných, že ich procesná obrana v konaní nebola spochybnená žalobcom, odvolací súd uvádza, že len samotné popretie nároku založené na všeobecných tvrdeniach je neúčinné (§ 151 CSP). Ak strana v konaní preukazuje svoj nárok listinou, na účinné popretie nepostačuje vyjadrenie protistrany, že táto listina nie je pravá, či nie je podpísaná konajúcou osobou, pokiaľ k tomu nie sú uvedené také skutkové tvrdenia, ktoré toto stanovisko podporujú. S prihliadnutím na zásadu zákazu novôt v odvolacom konaní (§366 CSP) sú bez právneho významu akékoľvek vyjadrenia žalovaných o tom, čo údajne zistili po vyhlásení rozhodnutia vo veci.

26.Nárok žalobcu sa odvíja od poskytnutia úkonov právnej služby advokáta právnemu predchodcovi žalovaných Ing. P. K. (otcovi žalovaných), keď niet sporu, že žalobca zastupoval otca žalovaných v konaní pred Okresným súdom Košice I sp.zn. 37C/194/2014, ktorý fakt dokladuje nielen doložené plnomocenstvo zo dňa 9. 4. 2014, ale aj konkrétna realizácia úkonov právnej služby v uvedenom spore v prospech zastúpeného, ktoré boli aj základom pre stanovenie rozsahu nároku na úhradu odmeny žalobcu za zastupovanie. Spornou otázkou bolo, či a v akom rozsahu, tento nárok na túto

odmenu vznikol. Podľa právnej úpravy (zákon o advokácii, Občiansky zákonník) sa právny vzťah medzi advokátom a klientom nepodnikateľom zakladá zmluvou o poskytovaní právnych služieb uzatvorenou podľa zákona o advokácii, ktorá sa subsidiárne spravuje ustanoveniami o zmluve príkaznej (§ 724 a nasl. OZ), ako tomu bolo aj v uvedenom prípade, keďže sa nejednalo o zastupovanie Ing. P. K. (právneho predchodcu žalovaných) ako podnikateľa, ale ako súkromnej fyzickej osoby, pri uplatňovaní jeho občianskoprávných nárokov.

27. Predpokladom platnosti takejto dohody upravujúcej vzťah medzi zástupcom a zastúpeným nie je obligatórne písomná forma právneho úkonu. Jej existenciu navonok voči tretím osobám osvedčuje aj len samotné písomné splnomocnenie udelené klientom advokátovi na zastupovanie. V prejednávanom prípade existenciu zmluvy o právnej pomoci osvedčovalo písomné splnomocnenie na zastupovanie v konaní žalobcu Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C/194/2014 zo dňa 9. 4. 2014, ako aj reálne vykonané úkony právnej služby žalobcom pre zastúpeného. Obsah dohody o odmene, ktorá mala vyplývať z listiny nepotvrdenej podpisom žalobcu, súd prvej inštancie hodnotil ako právny úkon nespĺňajúci náležitosti podľa § 37 Občianskeho zákonníka, teda ako právny úkon neurčitý a nezrozumiteľný, ktorý záver žiadna zo sporových strán nespochybnila. Uvedený záver však nevylučuje existenciu nároku advokáta na zaplatenie odmeny, ak z vykonaného dokazovania vyplýva, že v skutočnosti k dohode o odmene medzi advokátom a klientom došlo. Poskytovanie právnych služieb advokátom je v zásade odplatné, čo je vyjadrené aj v § 24 ods. 1, 4 zákona o advokácii v zmysle ktorých ustanovení advokát poskytuje právne služby za odmenu a má právo požadovať za ne primeraný preddavok, bezodplatne sa právne služby poskytujú len v prípadoch, ak to odôvodňujú osobné, či majetkové pomery klienta alebo iný dôvod hodný osobitného zreteľa. Aj v prípade, ak nedôjde k dohode medzi klientom a advokátom, advokátovi patrí minimálne nárok na tarifnú odmenu (§ 24 ods. 3 zákona o advokácii). Podľa § 18 ods. 4 zákona o advokácii, advokát je povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím úkonu, inak mu odmena nepatrí. To neplatí v prípade, ak je potrebné úkon právnej služby vykonať bezodkladne.

28. Žalovaní sa v uvedenom prípade bránili tvrdením, že nedošlo k uzavretiu zmluvy o právnej pomoci, s čím nemožno súhlasiť, keďže jej existenciu osvedčuje samotné vykonávanie úkonov právnej služby žalobcom pre zastúpeného v súdnom konaní. Vo vzťahu k námietkam žalovaných, že nedošlo k dohode o výške odmeny, súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že takáto dohoda medzi žalobcom a právnym predchodcom existovala a ustálila sa na odmene v hodnote 550 € za úkon právnej služby, ktorý záver zodpovedá skutkovým zisteniam vyplývajúcim z vykonaného dokazovania. Niet totiž pochybností, že právny predchodca žalovaných C.. P.W.E. K. a žalobca ako jeho advokát sa priebežne stretávali v súvislosti s úkonmi právnej služby vykonávanými pre zastupovaného a C.. P. K. priebežne uhrádzal finančné prostriedky za poskytované služby (dňa 15.5.2014 - 800 €, 15.8.2014 - 400 €, 22.12.2014 - 600 €, 1.11.2015 - 700 €, 1.3.2017 1.000 €). Je preto logický a odôvodnený záver súdu prvej inštancie, že pokiaľ by klient C.. K. nebol informovaný o výške odmeny, nemal by žiaden rozumný dôvod zálohu na odmenu poskytovať. Samotní žalovaní netvrdili, aby ich právny predchodca mal zníženú rozpoznávaciu, či ovládaciú schopnosť, či bol osobou nespôsobilou vstupovať do finančných záväzkov. Naopak aj vedenie súdneho konania voči orgánom verejnej moci za neoprávnene vykonávané zrážky z jeho dôchodku, v spojitosti s ktorým konaním mu boli poskytované úkony právnej služby svedčí o tom, že zastupovaný C.. P. K. bol uvedomelý, zaujímal a staral sa o svoje právne záležitosti a obhajobu svojich práv. O výške dohodnutej odmeny svedčí tiež rozsah predbežne uhrádzaných výdavkov, ktoré presahovali žalovanými uvažovanú sumu maximálnej tarifnej odmeny pri náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 18 ods. 4 vyhl.č 655/04 Z.z. cca 300 €, keď už za dva úkony právnej služby v mesiaci apríl 2014 uhradil následne v máji 2014 sumu 800 €. Na účely vyhovenia žaloby tak žalobca splnil svoju procesnú povinnosť tvrdenia i dôkaznú povinnosť týkajúcu sa preukázania existencie záväzkového vzťahu, z ktorého mu vznikol nárok na odmenu voči právnemu predchodcovi žalobcov. Žalovaným sa v konaní nepodarilo produkovať také tvrdenia a tomu zodpovedajúce dôkazné prostriedky, ktorými by spochybnili existenciu základu a výšky nároku uplatňovaného v konaní. Ich pozornosť sa sústredila na samotné popieranie zmluvného vzťahu medzi ich právnym predchodcom a žalobcom, ktorého existencia je však potvrdená obsahom súdneho spisu, v súvislosti s ktorým si úkony právnej služby žalobca uplatňoval. Rovnako tak ich tvrdenia o tom, že nedošlo k dohode o výške odmeny, za ktorú majú byť právne služby poskytované, ostali len na báze všeobecných vyjadrení, keď podľa názoru odvolacieho súdu opak dokazuje správanie sa ich právneho predchodcu. Samotný rozsah úkonov právnej služby žalovanými spochybňovaný nebol, preto pri zohľadnení dohodnutej odmeny a súdom uznaných úkonov právnej služby činil nárok žalobcu na odmenu 6.650 €, ktorý záväzok zaťažujúci v zmysle § 460 OZ žalovaných

ako dedičov ostal nesplnený v rozsahu 2.550 €. Pretože žalovaní sa dostali do omeškania s plnením peňažného dlhu, vznikol žalobcovi ako veriteľovi nárok tiež na úroky z omeškania v súlade s § 517 ods. 1,2 OZ v hodnote vyplývajúcej z nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, vo vzťahu ku ktorému príslušenstvu žalovaní nevzniesli žiadne námietky, s ktorými by sa mal odvolací súd vysporiadať.

29.Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zaväzujúceho výroku ako vecne správne potvrdené. Zákonu zodpovedajúce je tiež rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP zohľadňujúce zásadu pomerného úspechu procesných strán v konaní. Procesne neúspešnejším žalovaným nárok na náhradu trov prvoinštančného konania nevznikol, a žalobca výrok o náhrade trov nerozporoval.

30.Odvolací súd považoval za opodstatnené odvolanie žalovaných vo vzťahu k súvisiacemu výroku o povinnosti na zaplatenie súdneho poplatku (§ 367, § 379 CSP) zohľadňujúc, že predmet sporu vyplýval zo zmluvy o poskytovaní právnych služieb spotrebiteľovi, ktorú skutočnosť súd prvej inštancie nezohľadnil. Napokon takémuto charakteru sporu nasvedčuje aj vedenie súdneho konania v súdnom registri „Csp“, týkajúcom sa spotrebiteľských vecí (zákon č. 543/2005 Z.z.). Z uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a § 12 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti zrušil.

31.O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolatelia boli v odvolacom konaní neúspešní, nepatrí im preto právo na náhradu trov konania, žalobcovi nevznikli žiadne preukázateľne trovy konania, z ktorých dôvodov odvolací súd rozhodol, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

32.Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).